

Крива Н.С., студент 1-го курсу ННІ №3 НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри
тактичної підготовки ННІ №3 НАВС, **Кудлай А.О.**

ВИДИ ВИРОБНИЧОГО ОСВІТЛЕННЯ. ЙОГО ЗНАЧЕННЯ

Освітлення відіграє важливу роль у житті людини. Біля 90% інформації сприймається через зоровий канал, тому правильно виконане раціональне освітлення має важливе значення для виконання всіх видів робіт. Світло є не тільки важливою умовою роботи зорового аналізатора, але й біологічним фактором розвитку організму людини в цілому.

Стан освітлення виробничих приміщень відіграє важливу роль і для попередження виробничого травматизму. Багато нещасних випадків на виробництві стається через погане освітлення.

Залежно від джерела світла виробниче освітлення може бути трьох видів:

1. Природне - це пряме або відбите світло сонця (небосхилу), що освітлює приміщення через світлові прорізи в зовнішніх огорожувальних конструкціях.

2. Штучне - здійснюється штучними джерелами світла (лампами розжарювання або газорозрядними) і призначене для освітлення приміщень у темні години доби, або таких приміщень, які не мають природного освітлення.

3. Сполучене (суміщене) - одночасне поєднання природного і штучного освітлення.

Залежно від джерела світла виробниче освітлення може бути: природним, що створюється прямими сонячними променями та розсіяним світлом небосхилу; штучним, що створюється електричними джерелами світла та суміщеним, при якому недостатнє за нормами природне освітлення доповнюється штучним.

Природне освітлення поділяється на: бокове (одно- або двохстороннє), що здійснюється через світлові отвори (вікна) в зовнішніх стінах; верхнє, здійснюване через ліхтарі та отвори в дахах і перекриттях; комбіноване — поєднання верхнього та бокового освітлення.

Штучне освітлення може бути загальним та комбінованим. Загальним називають освітлення, при якому світильники розміщуються у верхній зоні приміщення (не нижче 2,5 м над підлогою) рівномірно (загальне рівномірне освітлення) або з врахуванням розташування робочих місць (загальне локалізоване освітлення). Комбіноване освітлення складається із загального та місцевого. Його доцільно застосовувати при роботах високої точності, а також, якщо необхідно створити певний або змінний, в процесі роботи, напрямок світла. Місцеве освітлення створюється світильниками, що концентрують світловий потік безпосередньо на робочих місцях. Застосування лише місцевого освітлення не допускається з огляду на безпеку виробничого травматизму та професійних захворювань.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

За функціональним призначенням штучне освітлення поділяється на робоче, аварійне, евакуаційне, охоронне, чергове.

Робоче освітлення призначене для забезпечення виробничого процесу, переміщення людей, руху транспорту і є обов'язковим для всіх виробничих приміщень.

Аварійне освітлення використовується для продовження роботи у випадках, коли раптове відключення робочого освітлення, та пов'язане з ним порушення нормального обслуговування обладнання може викликати вибух, пожежу, отруєння людей, порушення технологічного процесу. Мінімальна освітленість робочих поверхонь при аварійному; освітленні повинна складати 5% від нормованої освітленості робочого освітлення, але не менше 2 лк.

Евакуаційне освітлення призначене для забезпечення евакуації людей з приміщень при аварійному відключенні робочого освітлення. Його необхідно влаштовувати в місцях, небезпечних для проходу людей; в приміщеннях допоміжних будівель, де можуть одночасно знаходитись більше 100 чоловік; в проходах; на сходових клітках, у виробничих приміщеннях, в яких працює більше 50 чоловік. Мінімальна освітленість на підлозі основних проходів та на сходах при евакуаційному освітленні повинна бути не менше 0,5 лк, а на відкритих майданчиках — не менше 0,2 лк.

Охоронне освітлення влаштовується вздовж меж території, яка охороняється в нічний час спеціальним персоналом. Найменша освітленість повинна бути 0,5 лк на рівні землі.

Чергове освітлення передбачається у неробочий час, при цьому, як правило, використовують частину світильників інших видів штучного освітлення.

Отже, правильно виконана система освітлення відіграє істотну роль у зниженні виробничого травматизму, зменшення потенційної небезпеки багатьох виробничих факторів, створює нормальні умови роботи, підвищує загальну працездатність. За даними НДІ праці збільшення освітленості від 100 до 1000 Лк при напруженій зоровій роботі, сприяє підвищенню продуктивності праці на 10 - 20%, зменшення браку на 20% і зниження кількості нещасних випадків на 30%. Недостатнє освітлення, крім зростання кількості нещасних випадків, може призвести до проф. захворювання: прогресуюча короткозорість. У випадку, якщо частково або повністю позбавити людину природного світла, може виникнути світлове голодування.

Список використаних джерел:

1. Сафонов В.В., Рабіч О.В. Освітлення робочих місць і ділянок виробництва // Інженерні рішення з охорони праці при розробці дипломних проектів інженерно-будівельних спеціальностей: Навчальний посібник. – К.: Основа, 2000. С. 147-155 (розрахунок природної освітленості приміщень).

2. Іванов Б.С. Людина і середовище проживання: Навчальний посібник, М.: МГИУ, - 1999.

3. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. Ч.2 / Е.А. Різьбярів, В.Б. Носов, Е.П. Пишкіна, Є.Г. Щербак, Н.С. Чверткін / За редакцією Є.А. Резнікова. М.: МГИУ, - 1998.

Дульдєр Я.С., студент 1-го курсу ННІ №3 НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри
тактичної підготовки ННІ №3 НАВС, **Кудлай А.О.**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ СПЕЦОДЯГОМ ТА ІНШИМИ ЗАСОБАМИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Ринок праці майже що річно поповнюється новими видами професій . Тому щоб убезпечити працівників від шкідливих факторів праці здійснюється удосконалення робочої форми та засобів індивідуального захисту.

У зв'язку з інтенсифікацією процесів виробництва виникає необхідність у розробці нових видів спецодягу. Розвиток техніки й технологій зробили можливим використання в дослідженнях різні види дослідницькі методи . Якість та ефективність використання спецодягу та засобів індивідуального захисту визначається під час проведення тестування цього одягу .Визначення показників якості тканин для виготовлення спецодягу забезпечить безпечні умови праці на весь період його експлуатації. Основне призначення спецодягу полягає у забезпеченні надійного захисту тіла людини від різноманітних виробничих чинників при збереженні нормального робочого стану і працездатності. Крім цього, спецодяг має забезпечувати необхідні гігієнічні умови під час роботи, нормальне функціонування організму, бути зручним,легким, не обмежувати рухи, добре очищатись від забруднення і пратися. Ці вимоги найбільш повно задовольняють бавовняні, вовняні і синтетичні тканини, льняні, шовкові, а також тканини з плівковим покриттям і такі, що просочені різними сполуками (водостійкі, водовідбиваючі, термостійкі, вогнестійкі, маслонафтозахисні, кислотостійкі і т. ін.).Під поняттям робочого одягу мається на увазі захисний комплект, що складається з засобів захисту рук (рукавиці, рукавиці, краги тощо), робочого взуття (чоботи, черевики, черевики, валянки) і засобів захисту голови, очей, органів дихання (шолом, маска, напівмаска, підшоломник, різного роду окуляри).

На роботах зі шкідливими і небезпечними умовами праці, а також роботах, пов'язаних із забрудненням або несприятливими метеорологічними умовами, працівникам видаються безоплатно спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту, а також мийні та знешкоджувальні засоби, що передбачено статтею 8 Закону України «Про охорону праці». Слід наголосити, що видача засобів індивідуального захисту здійснюється згідно із нормами, встановленими для конкретних видів робіт